

**ANBEFALET AF
DYRENES
BESKYTTELSE**

SPECIFIKATION

**MÆRKEKRAV
KØDKVÆG**

DYRENES BESKYTTELSE

INDHOLD

OM ANBEFALET AF DYRENES BESKYTTELSE	3
Høje krav til dyrevelfærd under mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse	3
Kontrol af Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse	3
Kontrolgebyr	4
KRAV TIL KØDKVÆGSPRODUKTION OMFATTET AF MÆRKET "ANBEFALET AF DYRENES BESKYTTELSE"	5
Primærproducent	5
§1 Specifikationen	5
§2 Race	5
§3 Udearealer	5
§4 Opstaldning	6
§5 Rumfang, lys og ventilation	7
§6 Management	8
§7 Foder og vand	8
§8 Sygdoms- og sundhedskontrol	9
§9 Drift	10
§10 Transport	11
§11 Slagtning	12
RAMME FOR EGENKONTROLPROGRAM I KØDKVÆGSPRODUKTION OMFATTET AF MÆRKET "ANBEFALET AF DYRENES BESKYTTELSE"	13
Ad §2 Race	13
Ad §3 Udearealer	13
Ad §4 Opstaldning	14
Ad §6 Management	14
Ad §7 Foder og vand	14
Ad §8 Sygdoms- og sundhedskontrol	14
Ad §9 Drift	15
Ad §10 Transport	15
BILAG 1. LEVERINGSERKLÆRING TIL SLAGTERI – KREATURER	16
BILAG 2. TRANSPORTERKLÆRING	17

Om Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse

Siden 1992 har mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse vist vejen fremad for et godt dyreliv for dyrene i landbruget. Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse sætter standarden for hvordan dyrene i landbruget kan få et godt dyreliv der indebærer:

- Adgang til vand og føde efter dyrets behov
- Godt fysisk miljø og levesteder for det enkelte dyr
- God sundhed og mental trivsel
- Sociale behov dækket afhængigt af dyrets behov
- Beskyttelse mod smerte, angst og lidelse
- Mulighed for selv at til- og fravælge positive og negative oplevelser og sanseindtryk

Når forbrugerne vælger Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse, øges efterspørgslen efter produkter fra dyr, der har levet et godt liv med adgang til det fri. Mærket giver forbrugerne muligheden for nemt at vælge fødevarer produceret med god dyrevelfærd; der er kun ét højt minimumsniveau for dyrevelfærd under Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse.

Høje krav til dyrevelfærd under mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse

Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse stiller høje krav til dyrevelfærd i besætningerne samt under transport og slagtning. Kravene til mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse er fastsat ud fra videnskabelige og praktiske erfaringer med dyrevelfærd. Kravene for hver dyreart fremgår af den tilhørende specifikation.

Kravene skal være opfyldt for, at producenten kan være godkendt under mærket. Mærket indeholder desuden anbefalinger til, hvordan man kan gøre det endnu bedre for dyrene.

I samarbejde med producenterne arbejder Dyrenes Beskyttelse løbende med at forbedre mærkekravene, så Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse til enhver tid er i overensstemmelse med høj dyrevelfærd.

Kontrol af Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse

Dyrenes Beskyttelses Kontrolenhed (DB Kontrol) varetager kontrollen med mærkeordningen. Troværdigheden af Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse sikres ved uafhængig tredjepartskontrol af kravene til både dyrevelfærd og sporbarhed.

Besætningerne under Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse godkendes ved et indledende kontrolbesøg og kontrolleres derefter som minimum én gang om året. På kontrolbesøgene gennemgås dyrene og de fysiske forhold for at sikre, at specifikationen overholdes. Da der er fokus på god dyrevelfærd året rundt, gennemføres kontrolbesøgene på skiftende årstider. Besøgene kan foregå enten anmeldt eller uanmeldt.

Til at følge DB Kontrols arbejde er der nedsat en kontrolkomité. Kontrolkomitéen skal sikre DB Kontrols uvildighed og interessenternes tilfredshed med DB Kontrol. Kontrolkomitéen består af et repræsentativt antal medlemmer fra Dyrenes Beskyttelse, DB Kontrol, producenter, slagteri/distributør, Økologisk Landsforening, Forbrugerrådet Tænk og detailhandelen.

Producenterne under Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse skal naturligvis også efterleve lovgivningens krav til dyrehold. Hvis der modtages anmærkninger fra myndigheder eller andre klager over besætningen, skal DB Kontrol straks orienteres om dette.

Kontrolgebyr

Til dækning af udgifter i forbindelse med godkendelses- og kontrolbesøg i besætninger opkræves kontrolgebyr. Se Dyrenes Beskyttelses hjemmeside under [bliv producent](#).

Link her: <https://www.dyrenesbeskyttelse.dk/bliv-producent>.

Krav til kødkvægsproduktion omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse"

Primærproducent

§1 Specifikationen

Dyrenes Beskyttelse er ansvarlig for specifikationen. Producenten er ansvarlig for at overholde denne specifikation med mærkekrav for kødkvæg.

§2 Race

§2, stk. 1 Krav til race og avlsdyr

Specifikationen omfatter kødkvægskreaturer. Der skal derfor anvendes en avlstyr af kødkvægsrace. Ved kødkvæg forstås 75 % dokumenteret kødkvægsrace samt krydsninger heraf. Kødkvæget skal være avlet efter lette kælvninger, således at kælvninger kan foregå naturligt. Det er tilladt at have krydsningsdyr med under 50 % Blåkvæg-gener.

§2, stk. 2 Krav til oprindelse

Slagtedyr skal være født og opvokset i besætningen, og hvis der indkøbes dyr, er køberen ansvarlig for, at sælgeren har en godkendelse fra DB Kontrol til at levere under mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse".

Det tillades, at avlsdyr (både tyre og køer) indkøbes fra besætninger, der ikke har en godkendelse fra DB Kontrol til at levere under mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse". Kød fra disse dyr må ikke sælges med mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse".

§3 Udearealer

§3, stk. 1 Krav til græsningsperiode

Som udgangspunkt skal alle dyr have fri adgang til græsarealer i mindst 5½ måneder i sommerperioden (defineret som 1. april - 1. november). Det tillades dog, at man i forbindelse med færdigfødning og sygdom holder kreaturer på stald i sommerperioden - dog maks. 12 uger. Kravet om mindst 5½ måneders afgræsning kan fraviges for kalve født mellem 1. juni og 1. april under forudsætning af, at kalvene har fri adgang til græsarealer *så længe som muligt* (jf. sommerperiodens varighed) - og *mindst* 8 uger i alt uanset færdigfødning på stald.

§3, stk. 2 Krav til græsarealer

Græsarealerne skal være tilstrækkeligt store og min. 500 m² pr. dyr (én Ha = 10.000 m²).

For alle dyr, der går ude i vinterperioden, er der behov for betydelige arealer, der ikke er vandlidende, for at sikre dyrene mulighed for at færdes på tørre arealer, der ikke er trådt op.

§3, stk. 3 Krav til ly og læ i vinterperioden samt skygge

For udegående dyr om vinteren skal Fællesudtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet fra 2012 følges, hvilket betyder, at dyrene:

- Har et kraftigt og tæt hårlag
- Er i godt huld og tildes supplerende foder, så det gode huld opretholdes hele vinteren
- Har adgang til frisk drikkevand
- Har adgang til græsdækkede arealer

DYRENES BESKYTTELSE

- Har adgang til et læskur eller en bygning med et tørt og strøet leje, hvor alle dyr kan ligge ned samtidig.

Ifølge Fællesudtalelsen om udegående dyr om vinteren kan kravet om læskur eller bygning helt undtagelsesvist fraviges for alle kvægracer, såfremt dyrenes holdes på store arealer, hvor de "naturlige forhold" er af en sådan beskaffenhed, at der kan ydes dyrene en beskyttelse, der i vidt omfang svarer til den beskyttelse et læskur eller bygning vil kunne give.

Ved "naturlige forhold" forstås, at der er en passende tæthed af bevoksning, der sammenholdt med øvrige landskabsforhold, som hældninger, skråninger og niveauforskelle, samt jordbundsforhold på arealet, giver dyrene beskyttelse mod vejr og vind og nedbør i overensstemmelse med deres behov. De "naturlige forhold" skal samtidig sikre, at alle dyr på samme tid kan hvile på et passende tørt leje. Undtagelsen fra læskur skal baseres på en konkret vurdering af de "naturlige forhold", og det bemærkes, at randbeplantning alene ikke er tilstrækkelig.

I varme perioder bør alle kreaturer have adgang til skygge eller anden form for svale fx ved adgang til vindblæste områder, strand eller adgang til vand de kan gå ud i.

§3, stk. 4 Krav til indhegning

Der skal sikres en god og effektiv hegning af udendørsfolde. Brug af pigtråd er kun tilladt som supplement til elhegn ud mod offentlig vej og ved hegning af store fredede naturarealer.

§4 Opstaldning

§4, stk. 1 Krav til indeareal

Samtlige dyr skal have mulighed for at bevæge sig frit. Dyrene skal gå i fællesbokse med strøelse/dybstrøelse. Hvilearealet skal være velstrøet, og dyrene skal kunne ligge tørt og trækfrit. Spaltegulv tillades ikke i dyrenes hvileareal.

Som udgangspunkt skal ingen dyr gå alene.

Dog er det undtagelsesvist tilladt at opstalde avlstyre enkeltvist i op til to måneder forudsat, at tyren kan se andet kvæg, boksen skal være strøet, og der skal være en stationær børste til hudpleje.

Hvis køerne kælver på stald (vinterperioden), skal der etableres et kalveskjul, hvor kalvene kan ligge uforstyrret mellem dieperioderne. Alle kalve, der ikke er fravænnnet, må benytte samme kalveskjul. Kalveskjulet giver også mulighed for at tildele kalvene foder separat. Kalveskjulet skal udgøre minimum 1,5 m² pr. ko med kalv under tre måneder ud over det normerede hvileareal (se Tabel 1).

Hvis man i forbindelse med færdigfødning og sygdom holder kreaturer på stald i sommerperioden, skal dyrene have dobbelt så meget plads inde som om vinteren (dvs. 5-9 m² hvileareal i bokse med ustrøet ædeplads og 6-10,8 m² hvileareal i fuldstrøede bokse, jf. Tabel 1).

DYRENES BESKYTTELSE

Hvilearealet skal som minimum overholde følgende arealkrav:

Tabel 1

	Bokse m. ustrøet ædeplads	Fuldstrøede bokse ²
Ammekøer ¹ og avlstyre:	1 m ² /100 kg	1,2 m ² /100 kg
Fravænnede kalve og ungdyr (200 – 699 kg) *	2,5 – 4,5 m ²	3,0 – 5,4 m ²

* Ved beregning af pladsbehov indenfor vægtintervallet anvendes lineær interpolationsmetode (dvs. beregning af en talværdi ud fra to omkringliggende, kendte værdier)

¹ Når køerne kælver på stald, lægges der yderligere 1,5 m² pr. ko med kalv til etablering af kalveskjul

² I fuldstrøede bokse skal dybstrøelsesarealet være 20 % større, da dyrene står på måtten, når de æder

Dybstrøelsesstalde med strøet hvileareal og separat ædeplads med fast gulv ved foderbordet anbefales. Spaltegulv tillades i forbindelse med gang- og ædearealer. For anbefalinger vedrørende indretning af fællesbokse til kødkvæg henvises til rapporten ”Indretning af stalde til kvæg – danske anbefalinger”, seneste udgave (Videncentret for Landbrug - Kvæg).

Der skal enten være permanente sygebokse i stalden eller kunne indrettes sygebokse i samme øjeblik, behovet opstår.

Uanset stalddtype skal gulvet i stalden altid være jævnt og skridsikkert.

§4, stk. 2 Opbinding

Det er ikke tilladt at binde dyrene. Undtagelsesvis kan dyr opbindes meget kortvarigt, dvs. maks. 24 timer, i forbindelse med sygdom, behandling eller identifikation af et dyr. Kortvarig opbinding af udvalgte dyr tillades endvidere i forbindelse med udstillingsarbejde/dyrskuer for at vænne dem til håndtering. Bindslet skal da give dyrene størst mulig frihed til at kunne stå og ligge naturligt, og båsen skal være tør og velstrøet.

§4, stk. 3 Krav til inventar

Alt inventar, fodringsanlæg og lignende skal holdes tilstrækkeligt rent, og det skal altid være velholdt og i god stand.

§5 Rumfang, lys og ventilation

§5, stk. 1 Krav til rumfang

Der skal være tilstrækkelig med frisk luft i stalden.

Der skal være tilstrækkelig loftshøjde i stalden til, at dyrene kan udføre deres naturlige adfærd, såsom opspring. Mere specifikt skal der alle steder i boksen være mindst 50 cm over dyrene til loftet (såkaldt 'frihøjde'). Frihøjden bedømmes ud fra krydshøjden på det højeste dyr i flokken.

§5, stk. 2 Krav til lys

Der skal være naturligt dagslys i stalden. Lysarealet skal som minimum udgøre 5 % af gulvarealet.

§5, stk. 3 Krav til ventilation

Der skal være rigelig med frisk luft i stalden. Ved nybyggeri accepteres kun naturlig ventilation.

§6 Management

Alle dyr i besætningen skal være velplejede og fremstå rene med intakt hud og hårlag, og dyrene skal kunne udføre deres naturlige hudpleje.

På stald skal alle dyr have adgang til mindst én stationær kobørste pr. 50 dyr.

Ved beregning af kravet til antallet af kobørster rundes op til nærmeste hele antal kobørster, dvs. én kobørste for op til 50 køer, to kobørster for 51-100 køer, tre kobørster for 101-150 køer osv.

Stationære kobørster må ikke være løsthængende, og børsterne skal være i en forfatning, så de opfylder formålet. Dvs. hårene må ikke være slidt af, så de ikke virker.

Alle dyr skal have adgang til at udføre hudpleje, når de er på græs i form af kobørste, kløpind, træer eller lignende, såfremt de ikke har adgang til børsterne i stalden.

Krav til kobørster og adgang til hudpleje på græs er gældende fra den 1. juli 2023, og er i overensstemmelse med branchebefalingen for økologiske kreaturer¹.

Klovpleje skal udføres efter behov.

§6, stk. 1 Krav til kastration

Det er tilladt at kastrere tyrekalve, indtil de er 10 måneder gamle. Kastration skal foretages af en dyrlæge og under bedøvelse.

§6, stk. 2 Dyr med horn og krav til afhorning

Dyr med horn skal gå ude hele året eller have ekstra plads under opstaldning.

Det er tilladt at holde dyr med og uden horn sammen i besætningen, såfremt det kan dokumenteres, via en besøgsrapport fra det årlige dyrlægebesøg, at der ikke forårsages skader på dyrene grundet hornene. Besøgsrapporten fremvises ved kontrolbesøg.

Kalve, der slagtes, inden hornet får en størrelse (maks. 5 cm), hvor det udgør en risiko for dyrenes sikkerhed og velfærd, betragtes som ikke-hornede dyr.

Hvis kalve afhornes, skal det ske under bedøvelse og efterfølgende smertelindring, og afhorningen skal foretages så tidligt som muligt og senest ved fravæning. Bedøvelsen ved afhorning skal foretages af dyrlæge. Som dokumentation herfor skal foreligge dyrlægekвитtering.

§7 Foder og vand

§7, stk. 1 Krav til fravæning

Alle kalve skal have fri adgang til at patte ved moderen i hele dieperioden. Kalvene må tidligst fravænnedes, når de er 5 måneder gamle.

¹ ANBEFALINGER for at højne dyrevelfærd, miljø og etik ved produktion af økologisk mælk og kød fra bedrifter med kreaturer Gældende fra 1. januar 2022 opdateret pr. 23. juni 2022.

§7, stk. 2 Krav til foderkvalitet

Dyrene skal dagligt have en foderration af god kvalitet med alle nødvendige næringsstoffer, mineraler og vitaminer. Tildeling af foder på udearealer og opbevaring af fodermidlerne skal foregå under hygiejniske forhold.

Alle foderblandinger skal være fuldt deklarerede med angivelse af de procentvise mængder af indholdet. Foder må ikke indeholde vækstoffremmere, antibiotika eller andre lægemidler, farvestoffer eller lignende.

Der skal kunne fremvises indlægssedler fra seneste foderleverance.

§7, stk. 3 Krav til fodermængde

Ved måltidfodring skal der være én ædeplads per dyr. Ved fuldfoder eller kraftfoder efter ædelyst er der ikke krav om én ædeplads per dyr. Dyrene skal have fri adgang til grovfoder (strukturfoder) året rundt.

Strøelse regnes ikke som foder. I græsningsperioden vil dyrenes behov for strukturfoder normalt være dækket. Der kan dog være særlige forhold (eksempelvis strukturfattigt græs om efteråret), som betinger, at dyrene tilbydes andet grovfoder, f.eks. halm.

§7, stk. 4 Krav til vand

Der skal være fri adgang til drikkevand for alle dyr. Adgangen til vand skal være i form af vandkopper, vandkar, mulepumper eller lignende. Drikkepipler er ikke tilladt. På naturarealer kan adgangen til vand være naturlige kilder på området, f.eks. en bæk eller en søbred med let adgang til vandet.

§8 Sygdoms- og sundhedskontrol

§8, stk. 1 Krav til medicin

Der skal tages hånd om syge og tilskadekomne dyr.

Dyr må kun medicineres i forbindelse med sygdom. Medicinering skal altid foregå under rådgivning af en dyrlæge.

Den praktiserende dyrlæge skal være orienteret om kravene i specifikationen. Der skal foretages dyrlægebesøg med besætningsgennemgang mindst én gang om året (Der må maksimalt være 12 måneder mellem hvert to sådanne dyrlægebesøg).

Har man ingen sundhedsrådgivningsaftale, følges reglerne i Bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinering af lægemidler til dyr.

Har man en sundhedsrådgivningsaftale, må dyrlægen udlevere medicin til injektion i henhold til gældende lovgivning (se nedenfor).

Der gælder følgende krav til indgivelse af lægemidler: Hvis producenten eller den person, der foretager evt. efterbehandling af syge dyr, ikke er fuldtidsbeskæftiget inden for husdyrproduktion eller har mindst 6 måneders praktisk erfaring med husdyrhold (herunder indgivelse af lægemidler), skal vedkommende have deltaget i et af Fødevarestyrelsen godkendt medicin håndteringskursus.

DYRENES BESKYTTELSE

Behandling med såvel receptpligtig som håndkøbsmedicin medfører en **tilbageholdelsesfrist på to gange** den frist, der er fastsat af Lægemiddelstyrelsen for det pågældende præparat.

Der skal føres journal over al anvendelse af veterinærmedicin samt enhver anden anvendelse af sygdomsbekæmpende midler. Journalen skal opfylde kravene for en sundhedsrådgivningsaftale. Af journalen skal fremgå følgende:

- Det behandlede dyrs CKR-nr.
- Diagnose
- Navn og mængde af anvendt præparat
- Hvordan lægemidlet er indgivet
- Dato for tildeling (indledning og afslutning)
- Lovbefalet tilbageholdelsesfrist
- Hvem der har udført behandlingen

§9 Drift

§9, stk. 1 Krav til drift

En meget høj standard af driftsledelsen er vigtig. Den daglige, overordnede ledelse skal være erfaren og kompetent i kvægproduktion. Evt. medarbejdere skal være velinstruerede.

Alle dyr skal efterses hver dag for at holde grundigt øje med evt. skader, sygdomstegn eller stress. Dette gælder såvel for dyr på stald som for dyr på græs- eller andre udearealer. Dyrene skal være velplejede. Syge eller tilskadekomne dyr skal behandles omgående.

§9, stk. 2 Indkøb af dyr

Hvis der indkøbes dyr til opfedning, er køberen ansvarlig for, at sælgeren har en godkendelse fra Dyrenes Beskyttelse til at levere under konceptet.

§9, stk. 3 Krav til parallelproduktion

Parallelproduktion af malkekvæg på ejendommen er tilladt. Al kødkvæg på ejendommen skal opdrættes i overensstemmelse med konceptet.

§9, stk. 4 Krav til mærkning og CHR

Alle dyr skal registreres og kunne identificeres.

Dyrene skal kunne identificeres vha. CKR- nr. fra de er 20 dage gamle.

Alle oplysninger vedr. af- og tilgang for samtlige dyr skal registreres i CHR.

Hvis der er opnået dispensation fra myndighederne fra mærkningsfristen på 20 dage, for kvæg der afgræsser godkendte naturarealer (naturkalve), accepteres dette hvis der fremsendes en kopi af den gældende dispensation fra myndighederne.

§9, stk. 5 Egenkontrol

Producenten er ansvarlig for, at specifikationen efterleves i primærproduktionen, samt at egenkontrollen udføres i overensstemmelse med specifikationen og det gældende egenkontrolprogram (Se afsnittet: Ramme for egenkontrolprogram i kødkvægproduktion omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse").

§9, stk. 6 Klager

Producenten er forpligtet til at notere evt. klager over produktion omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse".

§10 Transport

Der skal opbevares en gyldig transporterklæring på ejendommen.

§10, stk. 1 Krav til håndtering

Alle dyr, som flyttes og transporteres, skal behandles, køres og transporteres med stor omtanke og opmærksomhed.

Elektrisk drivstav eller lignende instrumenter må ikke bruges - hverken ved flytning eller læsning af dyrene. Desuden skal dyrene transporteres løse. Det anbefales altid at transportere mere end et dyr ad gangen.

§10, stk. 2 Krav til transporttid og transportvej

Pr. 1. juli 2023 må ingen kreaturer udsættes for lange transporter (> 8 timer). Det er besætningsejerens ansvar at sikre dette i hele dyrets levetid, også i tilfælde af at dyrene videreformidles.

Pr. 1. juli 2023 må kalve tidligst transporteres fra de er 5 uger gamle. Undtaget herfra, hvis kalven transporteres sammen med mor-ko eller tilsvarende.

Transporttiden af slagtedyr må maksimalt være 8 timer. Transporten af slagtedyr skal foregå direkte fra besætning til slagteri uden omlæsning. Opsamling af slagtedyr fra flere besætninger undervejs (samkørsel) er tilladt, ligesom omlæsning er tilladt i forbindelse med transport af dyr fra naturarealer, småøer og andre steder, hvor det ikke er muligt at køre med en større transportbil.

Såfremt der ikke findes slagtefaciliteter for kreaturer inden for 8 timers transporttid (f.eks. fra Bornholm), kan længere transporttid i forbindelse med slagt undtagelsesvis tillades; hvis transporttiden overstiger 8 timer, skal dyrene tilbydes vand, foder og hvileperioder.

§10, stk. 3 Krav til transportvognen

Transportvognen skal være indrettet således, at dyrenes behov tilgodeses.

Transportvognen skal være forsynet med lift eller læsserampe, have fuld luftaffjedring på alle aksler, og gulvet skal have gummibelægning eller lignende belægning med samme isolerende, støjdæmpende og skridsikre egenskaber.

Det er tilladt, at producenten selv eller ved 2. mand transporterer kvæg i eget godkendt transportmiddel direkte til et slagteri. Transportafstanden må højst være på 50 km, og transporttiden må maksimalt være 1 time. Der skal som kompensation for manglende luftaffjedring anvendes rigelige mængder halm.

Ved transport af dyr indenfor egen bedrift, og over korte strækninger, kan transporten foregå på andre vogntyper, som sikrer forsvarlig transport.

§10, stk. 4 Krav til udleveringsfaciliteter

Der skal være hensigtsmæssigt indrettede udleveringsfaciliteter i form af løbegang, rampe eller udleveringsfold.

§11 Slagtning

§11, stk. 1 Krav til slagtning

Slagtning skal foregå så skånsomt som muligt, og altid med forudgående bedøvelse.

Dyrene skal slagtes samme dag, som de er leveret på slagteriet.

Alle dyr, der slagtes på slagteri, skal bedøves med bolt pistol, som er penetrerende (herved forstås at boltten trænger igennem kraniet og ind i hjernen), inden slagtning.

Ved slagtning på bedriften kan aflivning ske med riffel (og efterfølgende afblødning) eller efter bedøvelse med penetrerende bolt pistol, jf. ovenstående.

Dyr må kun føres til slagtning på autoriserede slagterier, eller slagtes på bedriften i henhold til reglerne for dette.

For at skåne dyrene for ulemperne ved indfangning, transport og ophold på slagteriet, anbefales det, at dyrene om muligt slagtes på bedriften.

Ramme for egenkontrolprogram i kødkvægsproduktion omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse"

Rammeegenkontrolprogrammet er en overordnet beskrivelse af egenkontrollen hos primærproducenten. Erklæringerne i bilag 1-2 eller tilsvarende dokumentation, der sikrer, at kravene i erklæringerne opfyldes, kan anvendes i egenkontrollen.

Ansvarlig for egenkontrollen er den driftsansvarlige.

Følgende dokumenter sikrer, at kravene i specifikationen "Mærkekrav - kødkvæg" er overholdt:

- Ajourført besætningsliste og staldblok
- Stambogsoplysninger
- Besætningsliste fra CHR
- Mark- og gødningsplaner
- Indlægs- og følgesedler for foderindkøb
- Stalddoversigt med mål og arealer (indvendige mål)
- Evt. dyrlægerapporter og journaler
- Tilbageholdelsessedler
- Fakturaer fra foderindkøb og dyrlæge
- Erklæringer (bilag 1-2) eller tilsvarende dokumentation

Dokumentationen opbevares i to år.

Nedenstående afsnit refererer til afsnit under *Krav til kødkvægsproduktion omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse"*.

Ad §2 Race

Ad §2, stk. 1 Krav til race og avlsdyr

Kontrolparameter:

- Der skal indhentes stambogsoplysninger ved indkøb af avlsdyr.

Dokumentation:

- Stambogsoplysninger. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §3 Udearealer

Ad §3, stk. 1 Krav til græsningsperiode

Kontrolparameter:

- Der foretages løbende registrering af besætningshændelser, herunder ind- og udbindingstidspunkter, på staldblok.
- Størrelsen af græsarealer afpasses efter antallet af dyr.

Dokumentation:

- Staldblok med registrering af besætningshændelser samt markplaner. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §4 Opstaldning

Ad §4, stk. 1 Krav til indeareal

Kontrolparameter:

- Der skal være tilstrækkelige indendørsarealer til rådighed.

Dokumentation:

- Oversigt over alle stalde og bokse med angivelse af mål og arealer samt staldblok. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §6 Management

Ad §6, stk. 1 Krav til kastration

Kontrolparameter:

- Evt. kastration af tyrekalve skal foretages af en dyrlæge.

Dokumentation:

- Dyrlægeregninger og tilbageholdelsessedler. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §6, stk. 2 Dyr med horn og krav til afhorning

Kontrolparameter:

- Kalve må kun afhornes, efter en dyrlæge har lagt en bedøvelse.
- Dato for afhorning noteres på individniveau på staldblok.

Dokumentation:

- Tilbageholdelsessedler (Dokumentationen opbevares i to år).
- Dyrlægeregninger (Dokumentationen opbevares i to år).
- Staldblok (Dokumentationen opbevares i to år).

Ad §7 Foder og vand

Ad §7, stk. 2 Krav til foderkvalitet

Kontrolparameter:

- Foder kontrolleres ved daglig håndtering.
- Indlægs- og følgesedler kontrolleres ved modtagelse af foderleverancer.

Dokumentation:

- Indlægs- og følgesedler for seneste foderleverance skal opbevares.

Ad §8 Sygdoms- og sundhedskontrol

Ad §8, stk. 1 Krav til medicin

Der skal føres journal over al anvendelse af veterinærmedicin samt enhver anden anvendelse af sygdomsbekæmpende midler. Journalen skal opfylde kravene for en sundhedsrådgivningsaftale. Af journalen skal fremgå følgende:

- Det behandlede dyrs CKR-nr.
- Diagnose
- Navn og mængde af anvendt præparat
- Hvordan lægemidlet er indgivet

- Dato for tildeling (indledning og afslutning)
- Lovbæfalet tilbageholdelsesfrist
- Hvem der har udført behandlingen

Kontrolparameter:

- Brug af veterinærmedicin og tilbageholdelsestider registreres på enkeltdyrs-niveau.

Dokumentation:

- Tilbageholdelsessedler (Dokumentationen opbevares i to år).
- Dyrlægeregninger, evt. sundhedsrådgivningsaftale og dyrlægerapporter (Dokumentationen opbevares i to år).
- Journal over anvendelse af veterinærmedicin (Dokumentationen opbevares i to år).

Ad §9 Drift

Ad §9, stk. 1 Krav til daglig drift

Kontrolparameter:

- Fravæningstidspunkt registreres på staldblok.

Dokumentation:

- Staldblok. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §9, stk. 4 Krav til mærkning og CHR

Kontrolparameter:

- Alle dyr mærkes, jf. myndighedskrav.

Dokumentation:

- Udskrift fra CHR-register og besætningsliste. Dokumentationen opbevares i to år.

Ad §10 Transport

Ad §10, stk. 1 Krav til håndtering

Kontrolparameter:

- Dyr transporteres kun af transportører, der har underskrevet en transporterklæring.

Dokumentation:

- Gyldig transporterklæring. Dokumentationen opbevares i hele gyldighedsperioden.

NB! Friland A/S' producenter skal benytte erklæringer fra Friland

Bilag 1. Leveringserklæring til slagteri – kreaturer

vedrørende levering af kreaturer til slagting omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse".
(Erklæringen skal ledsage dyrene under transport til slagteriet og afleveres til modtagekontrollen på slagteriet).

Leverandør: Navn: _____

Adresse: _____

CHR-nummer: _____ Leverandør nummer: _____

Slagteri/distributør:

Navn: _____

Adresse: _____

CHR-nummer: _____

Er besætningen under offentligt tilsyn for salmonella (sæt kryds): Nej _____ Ja _____

Undertegnede erklærer hermed, at kreaturer med følgende CKR-numre 9(10 cifre):

5 (6) cifre	4 cifre	5 (6) cifre	4 cifre	5 (6) cifre	4 cifre

er leveret fra min besætning den (dato) _____ kl. _____

_____ Dato

_____ Underskrift, Sælger

Denne erklæring skal ledsage dyrene under transport til slagteriet og afleveres til modtagekontrollen.
Erklæringen skal opbevares i mindst 2 år.

Afleveringstidspunkt kl. _____ Transporttid _____ Vognens reg. nr. _____

Er der brugt savsmuld efter gældende forskrifter _____ Vognlads reg. nr. _____

Undertegnede kvitterer hermed for kontrol af ovenstående

Dato: _____ Underskrift: _____

Bilag 2. Transporterklæring

Transport af dyr til slagteri omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse".

Erklæringen omfatter dyr, der transporteres fra:

Navn (producent): _____

Adresse: _____

CHR-nummer: _____ Leverandørnummer: _____

Undertegnede transportansvarlige erklærer hermed, at dyr fra ovennævnte producent vil blive transporteret under overholdelse af følgende krav:

1. Transportvej og transporttid
 - a. Dyr transporteres direkte fra producent til slagteri uden aflæsning undervejs
 - b. Transporttiden overstiger ikke otte timer. Såfremt der ikke findes slagtefaciliteter for kreaturer som kan nås inden for 8 timer (f.eks. fra Bornholm), kan længere transporttid dog tillades, såfremt at kreaturerne bringes til nærmeste godkendte slagtefacilitet

2. Håndtering
 - a. Dyrene skal transporteres løse (dvs. ikke bundne)
 - b. Der anvendes ikke elektriske drivstokke

1. Transportvognen
 - a. Der anvendes en transportvogn:
 - i. der er forsynet med lift eller læsserampe og har fuld luftaffjedring på alle aksler
 - ii. hvor gulvet har gummibelægning eller en lignende belægning med samme isolerende, støjdæmpende og skridsikre egenskaber
 - b. Dyr transporteres ikke i containere

Navn (transportansvarlig): _____

Adresse: _____

Undertegnede transportansvarlige indestår for, at ovenstående krav overholdes ved transport af dyr til slagting omfattet af mærket "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse" fra ovenstående producent.

Dato

Underskrift, Transportansvarlig

Denne erklæring er gyldig i 5 år, opbevares i gyldighedsperioden af producenten og vises på forlangende til DB Kontrol.